

Záznam

**ze zasedání 163. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR,
konané dne 9. února 2022 na Úřadu vlády**

Program:

1. Body k projednání

1.1 Návrh státního rozpočtu na rok 2022

Průběh jednání

Jednání zahájil a řídil předseda vlády a předseda RHSD ČR prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M. (dále jen „předsedající“), který v úvodu přivítal účastníky a stručně představil program jednání.

Bod 1.1 Návrh státního rozpočtu na rok 2022

Předsedající v úvodu upozornil na obtížnou situaci vlády, od jejíhož jmenování uplynuly necelé dva měsíce, při úpravě rozpočtu na rok 2022, a ocenil činnost Ministerstva financí. Původní návrh rozpočtu byl pro vládu neakceptovatelný a bylo třeba jej upravit tak, aby dal jasný signál, že vláda má v úmyslu bojovat s vysokou mírou inflace i s nadměrným rozpočtovým deficitem, a to především úsporami na výdajové straně rozpočtu. Přes tyto komplikace se podařilo sestavit rozpočet, jenž je veden základní myšlenkou hledat úspory na straně státu tak, aby se to v maximálně možné míře nedotklo obyvatel. Vzhledem k tomu, že předložený návrh rozpočtu je upravenou verzí rozpočtu připraveného předchozí vládou, neodráží zcela priority vlády, které se plně projeví až v návrhu státního rozpočtu na rok 2023.

Ministr financí Ing. Zbyněk Stanjura vyjádřil omluvu za prodlení s rozesláním materiálu, jež byla způsobena krátkým časovým úsekem od jmenování vlády a řadou výzev, kterým bylo v této době třeba čelit. Za hlavní úkoly vlády v oblasti veřejných financí označil zahájení jejich konsolidace, boj s rostoucí inflací a s vysokými cenami energií a zmírňování dopadů koronavirové pandemie. Východiskem pro sestavení rozpočtu byla vedle Programového prohlášení vlády makroekonomická predikce z ledna 2022, mezi jejíž klíčové ukazatele patří očekávaný růst HDP ve výši 3,1 %, saldo veřejných financí ve výši - 3,3 % HDP a očekávaný průměrný měnový kurz eura 24,4 Kč, což může ještě ovlivnit úroková politika ČNB. Předložený návrh lze označit za zodpovědný protiinflační rozpočet s deficitem ve výši 280 mld. Kč, což představuje pokles deficitu takřka o 100 mld. Kč oproti původnímu návrhu a pokles o 140 mld. Kč oproti skutečnosti roku 2021. Podrobněji specifikoval příjmovou a výdajovou stranu rozpočtu a úspory na provozu státu v celkové výši 77 mld. Kč.

Viceprezident SP ČR Mgr. Jan Rafaj, MBA upozornil, že pozdní předložení materiálu neposkytuje dostatečný časový prostor k jeho zodpovědnému prostudování. Materiál v předložené podobě rovněž neobsahuje základní zprávu o rozpočtu s popisem změn u jednotlivých položek a výhled na další roky, přinejmenším na rok 2023. Na druhou stranu je nutné ocenit zodpovědnější přístup vlády k veřejným financím, neboť na straně zaměstnavatelů panuje přesvědčení, že existuje prostor pro redukci výdajů státu. Absence rozpočtového výhledu na rok 2023 představuje komplikace například pro Technologickou agenturu ČR při vypisování výzev a má tak potenciál ohrozit snahu posunout ekonomiku směrem k vyšší přidané hodnotě. Návrh rozpočtu nedostatečně zohledňuje kompenzační opatření v souvislosti s koronavirovou epidemií, v dostatečné míře by v něm měly být alokovány také prostředky na kompenzace nepřímých nákladů odvětvím zasaženým redukcí emisí uhlíku z prodeje emisních povolenek nebo náklady na pomoc podnikům zasaženým vysokými cenami energií.

Prezident KZPS ČR Jan Wiesner nepovažuje současnou situaci veřejných financí za dlouhodobě udržitelnou a podporuje proto deklarovanou snahu o rozpočtovou odpovědnost. Za účelem úspor v provozu státu a zvýšení efektivity jeho činnosti je třeba provést prověrku systemizace

v jednotlivých resortech s cílem zamezení překryvů v jejich činnostech. Důraz je nezbytné klást na podporu priorit dlouhodobého ekonomického růstu a na podporu vzdělávání, digitalizace, rozvoje infrastruktury a aplikovaného výzkumu. Nejen s cenami energií, ale s celkově rostoucí cenovou hladinou by měla vláda především malým a středním podnikatelům pomoci. Vzhledem k omezenému času pro prostudování návrhu požádal závěrem o možnost jeho projednání na úrovni makroekonomických expertů.

Prezident SOCR ČR Ing. Tomáš Prouza, MBA ocenil závazek vlády k redukci provozních výdajů státu, je však zapotřebí nepostupovat cestou plošných škrtů, ale cestou procesních auditů, kdy bude odměňování navázáno na výkonnostní ukazatele. S tím souvisí otázka nezbytného snižování administrativní zátěže. Ocenil rovněž navýšení rozpočtu na nadcházející předsednictví ČR v Radě EU, toto navýšení by se přitom mělo promítnout především do posílení fungování institucí a zlepšení analytického zázemí.

Ředitel Sekce hospodářské politiky SP ČR Ing. Bohuslav Čížek, Ph.D., MBA blíže specifikoval požadavky v oblasti kompenzací nepřímých nákladů odvětvím nejvíce ohroženým redukcí emisí uhlíku financovaných z výnosů emisních povolenek, kompenzací cen energií, krácení dotací na obnovitelné zdroje energie o 8 mld. Kč v rozpočtové kapitole Ministerstva průmyslu a obchodu, výhledu financování aplikovaného výzkumu a zrychlených odpisů.

Viceprezident KZPS ČR Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA ujistil na základě provedeného průzkumu, že avizované nenavýšení platby zdravotního pojištění za tzv. státní pojištěnce nenaruší poskytování zdravotní péče a hospodaření zdravotních pojišťoven v roce 2022, je však třeba hlídat jejich hospodaření v průběhu roku. Upozornil zároveň na snížení objemu prostředků na podporu divadel a orchestrů v rozpočtové kapitole Ministerstva kultury za současného vytvoření nové položky na podporu rozvoje kulturního a kreativního sektoru. Dochází tak k dalšímu snížení již tak malé účasti státního rozpočtu na činnosti divadel a orchestrů, což bude mít negativní dopad.

Předsedající zopakoval omluvu za pozdější předložení podkladového materiálu a zdůraznil, že řada v diskusi zmíněných priorit, mezi něž patří snižování administrativní zátěže nebo digitalizace, se plně projeví až v návrhu rozpočtu na rok 2023. V oblasti finančního zajištění předsednictví ČR v Radě EU byly identifikovány prvotní chybějící prostředky s tím, že pokud bude ještě potřeba je dále navýšit, vláda na to bude neprodleně reagovat.

Ministr financí Ing. Zbyněk Stanjura reagoval na přednesené podněty a připomínky, kdy zejména uvedl, že nelze hovořit o plošných škrttech, neboť v jednotlivých rozpočtových kapitolách bylo postupováno rozdílným způsobem s přihlédnutím k aktuálním potřebám i specifickým jednotlivých resortů. Je otázka, zda bude příležitost k úpravě rozpočtového výhledu vzhledem k tomu, že vláda zahájí bezprostředně po schválení návrhu rozpočtu Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR práce na přípravě nového rozpočtu na rok 2023. V návaznosti na zmínku o úpravách v daňové oblasti specifikoval dílčí změny, jež bude možné realizovat již s účinností od 1. ledna 2023 a mezi něž patří například i diskutované prodloužení zrychlených odpisů nebo zvýšení limitu pro povinnou registraci k platbě daně z přidané hodnoty.

Ministr průmyslu a obchodu Ing. Jozef Síkela doplnil, že na schůzi vlády dne 9. února 2022 bude předložen materiál upravující kompenzační programy v souvislosti s koronavirovou pandemií, konkrétně období, za něž se kompenzace vyplácí, a limity pro jednotlivé subjekty. Při přípravě materiálu se Ministerstvo průmyslu a obchodu snažilo zohlednit maximum uplatněných požadavků. Potvrdil snížení dotací na obnovitelné zdroje energie, které však znamená jen uvedení rozpočtu do souladu s realitou. Při zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů uplynulých let bude objem dotací prakticky zachován. Současně dojde ke kontrole nepřiměřeného zisku výrobců obnovitelných zdrojů energie, což by mohlo vést k dalším úsporám.

Předseda ČMKOS Josef Středula požádal o včasné předkládání podkladových materiálů za účelem jejich odpovědného prostudování a upozornil, že značný objem deficitu státního rozpočtu je způsoben změnami v daňové oblasti realizovanými v uplynulých letech, jež přitom neměly přímou souvislost s koronavirovou pandemií. V návrhu rozpočtu došlo v kumulované podobě k navýšení příjmové strany o necelých 70 mld. Kč a snížení výdajů o 25 mld. Kč. Vzhledem k tomuto dodatečnému navýšení příjmové strany by dopady úspor nemusely být dramatické. Podmínkou však je naplnění příjmů v navržené podobě, což se vzhledem k dopadům úsporných opatření, poklesu reálných platů a očekávanému poklesu spotřeby obyvatel jeví jako nerealné.

Značný dopad zejména na malé a střední podnikatele v severním pohraničí, a tím i na příjmy státního rozpočtu, budou mít i aktuální daňová opatření v Polsku. V tomto kontextu by vláda měla vyslat jasný signál, že otevře diskusi k daňové soustavě v ČR, poměru mezi daněmi přímými a nepřímými, daňové optimalizaci atd. Další klíčovou položkou je reálná možnost čerpání prostředků na investiční aktivity, kdy se v řadě případů zvýšily investiční náklady v řádu desítek procent. Proto i realizace investic odložených o jeden rok na rok příští může být vzhledem k růstu nákladů problematická. S ohledem na enormní růst cen emisních povolenek je pravděpodobný i nárůst prostředků v Modernizačním fondu až k částce kolem 100 mld. Kč, přičemž tyto prostředky by ve spolupráci s resortem průmyslu a obchodu měly být využity na modernizaci ekonomiky a spolu s prostředky ostatních evropských fondů především na plynulý přechod k tzv. bezuhlíkové ekonomice. Závěrem vyzval všechny strany RHSD ČR k projednání a uzavření Národní dohody, jež by obsahovala strategii hospodářského růstu a vizi dalšího ekonomického rozvoje ČR.

Předseda ASO ČR Bohumír Dufek reagoval na avizované nenavýšení plateb zdravotního pojištění za státní pojištěnce s tím, že tato situace může vést až k vyčerpání rezerv zdravotních pojišťoven a pro stát by v takovém případě bylo velmi nákladné jejich oddlužení. Platby státu v této oblasti by měly mít jasný plán a strategii pro celé volební období. Vzhledem ke snížení objemu rozpočtové kapitoly Ministerstva zemědělství požádal o jasné deklarování toho, že nedojde ke snižování objemu národních dotací a k úsporám dojde v jiných oblastech. Klíčové jsou také investice v oblasti vědy a výzkumu, kde se multiplikační efekt takto vynaložených prostředků projeví v horizontu několika dalších let. Obecně by ve vztahu k investicím měla vláda deklarovat, že v případě, kdy budou investiční projekty připraveny, budou na ně dodatečně uvolněny i dostatečné finanční prostředky.

Místopředseda ASO ČR MUDr. Martin Engel kritizoval nezvýšení plateb zdravotního pojištění za státní pojištěnce jako velmi riskantní postup vlády směrem ke zdravotnímu pojištění bez vyhlídky na zlepšení v příštích letech. Nejde jen o zmrazení výše plateb, ale o jejich dramatické snížení vzhledem k očekávanému předpokladu pro letošní rok. Z dlouhodobého hlediska není udržitelná situace, kdy zdravotní pojištění spočívá zejména na zaměstnancích s podporou zaměstnavatelů. Z pohledu ASO ČR lze v tomto kroku spatřovat snahu o omezení solidárního zdravotního systému a jeho nahrazení systémem individuálního připojištění.

Předsedkyně Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR Bc. Dagmar Žitníková doplnila, že ze srovnání návrhů rozpočtu vychází resort zdravotnictví jako nejpostiženější poklesem objemu rozpočtové kapitoly a úspornými opatřeními. I s ohledem na situaci zdravotnického personálu i celého resortu během koronavirové pandemie je třeba znovu přehodnotit návrh na nezvyšování plateb zdravotního pojištění za státní pojištěnce i avizované úspory u hygienických stanic. V tomto segmentu se informace odborů o připravovaném snížení počtu pracovních míst neshodují s informacemi poskytovanými ministrem zdravotnictví a mělo by dojít k jejich vyjasnění. Dle dostupných informací by se úspory měly dotknout i obsazených pracovních míst.

Předseda OS KOVO Jaroslav Souček avizoval jednání s ministrem průmyslu a obchodu k aktuálním problémům v kovoprůmyslu dne 10. února 2022.

Prezident HK ČR Ing. Vladimír Dlouhý, CSc. vyjádřil podporu vládnímu návrhu státního rozpočtu na rok 2022 a ocenil zejména činnost Ministerstva financí v současné nelehké situaci. Důležité je věnovat pozornost dořešení otázky kompenzací podnikatelům dotčeným opatřeními proti šíření koronaviru a doplnit návrh rozpočtu o zprávu ke státnímu rozpočtu a makroekonomický rámec obsahující časové řady za poslední léta s výhledem na příští roky.

Předsedající zdůraznil, že v případě tzv. státních pojištěnců nejde o škrt, neboť rozpočet zůstává na úrovni roku 2021. Při požadavcích na zvýšení nelze argumentovat jen snižujícími se rezervami zdravotních pojišťoven, jež jsou aktuálně ve výši 56 mld. Kč, nepotvrdily se tak predikce, jež vedly k navýšení plateb. Klíčové bude nyní nalezení mechanismu pravidelné automatické valorizace platby za státní pojištěnce, na jehož základě bude výše platby dlouhodobě předvídatelná. Vláda je připravena dofinancovat investice, jež budou připraveny k realizaci dříve, než je očekáváno. Zároveň uvítal nabídku vést diskusi o strategii dlouhodobého rozvoje ČR a vyjádřil připravenost vlády k této diskusi.

Ministr financí Ing. Zbyněk Stanjura přislíbil dodání zbývajících pokladů k návrhu státnímu rozpočtu i jednání na úrovni makroekonomických expertů.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví prof. MUDr. Vlastimil Válek, CSc., MBA, EBIR označil za klíčové, že ve zdravotnictví došlo k slíbenému navýšení platů, přičemž nezvyšování úhrad zdravotního pojištění za státní pojištěnce nebude mít žádný dopad na zdravotní péči. Stávající úhradová vyhláška zůstává nadále v platnosti. Jediný možný princip, jak zajistit zvyšování objemu prostředků plynoucích do zdravotní péče a na zvyšování platů ve zdravotnictví je předvídatelný nárůst úhrad za státní pojištěnce na základě předem daného mechanismu. Vyjádřil se i k úsporám v rozpočtu pro hygienické stanice, kde dojde k úbytku počtu pracovních úvazků vzhledem ke konci některých protikoronavirových opatření a s tím souvisejícímu ukončení některých aktivit hygienických stanic, jako je například trasování. V žádném případě však nebude docházet k propouštění.

Místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Ing. Marian Jurečka upozornil, že dopad na příjmy zdravotních pojišťoven bude mít i očekávané zvýšení výběru pojištění, a doplnil, že financování sociálních služeb na příští rok je zajištěno a garantováno v objemu větším, než byla skutečnost roku 2021.

Místopředseda vlády a ministr pro místní rozvoj PhDr. Ivan Bartoš, Ph.D. reagoval na zmíněnou problematiku čerpání evropských financí nejen v Národním plánu obnovy. I v této oblasti dochází k aktualizaci a úpravám jednotlivých pilířů tak, aby nedošlo k ohrožení čerpání prostředků či zpochybnění programu jako celku.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí předložený materiál.

Po projednání všech bodů programu 163. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR poděkoval předsedající účastníkům Plenární schůze a její zasedání ukončil s tím, že příští plenární schůze se uskuteční dne 29. března 2022.

Zpracoval:
Mgr. David Kadečka
výkonný sekretář
RHSD ČR